

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/341/2021
Identifikačné číslo spisu:	8207206172
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8207206172.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu SPRÁVBYT, s. r. o., Bardejov, Hurbanova 18, IČO: 31 683 061, zast. POLÁČEK & PARTNERS s. r. o., Bratislava, Hurbanovo nám. 1, proti žalovaným 1/ I. Z., nar. B., G., 2/ G. Z., nar. B., G., obaja zast. advokátom JUDr. Jozefom Stašákom, Bardejov, Andraščíkova 3, o zaplatenie 1.794,16 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 4C/41/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 09. decembra 2019 sp. zn. 8Co/83/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaní 1/ a 2/ majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom (prvý v poradí) z 11. marca 2015 č. k. 4C/41/2008-181 v spojení s doplnčím rozsudkom z 01. júna 2015 č. k. 4C/41/2008-191 žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol tak, ako je uvedené v druhom a treťom výroku rozsudku okresného súdu v spojení s výrokom doplnčacieho rozsudku.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom (prvý v poradí) z 27. februára 2017 č. k. 8Co/324/2015-250, 8Co/325/2015-250 potvrdil rozsudok okresného súdu v spojení s doplnčím rozsudkom vo výroku, ktorým súd žalobu žalobcu vo vzťahu k žalovanému 3/ (BARDBYT, s. r. o., Bardejov, Moyzesova 7, IČO: 36 476 633, ďalej len „žalovaný 3/“) zamietol a v prevyšujúcej časti rozsudok v spojení s doplnčím rozsudkom zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uvedený rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť dňa 15. mája 2017, pričom dovolanie voči nemu bolo odmietnuté Najvyšším súdom Slovenskej republiky dňa 26. apríla 2018 (viď jeho rozhodnutie sp. zn. 2Cdo/147/2017).

3. Okresný súd rozsudkom (druhý v poradí) z 28. decembra 2018 č. k. 4C/41/2008-429 zamietol žalobu voči žalovaným 1/ a 2/ a žalovaným 1/ a 2/ priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa

konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3.1. Okresný súd na základe zisteného skutkového stavu uzavrel, že žalobca nie je s účinnosťou od 01. júla 2006 správcom bytového domu E. na ul. K. a nebolo zistené, aby ním bol aj v čase vyhlásenia rozsudku. Nemôže sa tak s úspechom domáhať nárokov na plnenia za služby spojené s bývaním od vlastníka za obdobie od decembra 2006 a nasl., pretože nie je správcom bytového domu, v ktorom bývajú žalovaní 1/ a 2/. Na uvedenom názore súdu nič nezmenia ani žalobcom v konaní tvrdené skutočnosti, či jeho argumentácia v spore týkajúca sa ním tvrdeného správcovstva bytového domu E., nakoľko sú bez právneho významu (aj s poukazom na nižšie uvedené skutočnosti).

3.2. Vychádzajúc z právneho názoru súdu odvolacieho súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu vzniku bezdôvodného obohatenia sa na strane žalovaných 1/ a 2/. Súd mal za preukázané, že žalobcovi bola známa skutočnosť vypovedania zmluvy o výkone správy na schôdzi vlastníkov bytov bytového domu E. konanej dňa 21. decembra 2005, a to dňom jej doručenia dňa 22. decembra 2005, teda viac ako 6 mesiacov pred uplynutím výpovednej doby. Žalobca tak mal reálnu vedomosť o výpovedi zmluvy o výkone správy, o začiatku plynutia výpovednej lehoty a o jej skončení, rovnako o osobe nového správcu obytného domu E.. Za žiadnych okolností sa nemohol domnievať, že je počnúc dňom 01. júla 2006 oprávnený na poskytovanie ďalších služieb súvisiacich s užívaním bytov, resp., že by mal plniť za vlastníkov bytov bytového domu E., nakoľko na to nemal žiaden právny dôvod. Na uvedenom nič nemení ani jeho námietka a nesúhlas s výpoveďou, resp. list vlastníkom bytov bytového domu E., že bude naďalej vykonávať správu bytového domu (z 29. júna 2006). Ak žalobca reálne poskytoval akékoľvek plnenia vlastníkom bytov a nebytových priestorov v danom bytovom dome namiesto pôvodne žalovaného 3/, mohlo dôjsť len k bezdôvodnému obohateniu sa žalovaného 3/ na úkor žalobcu (dobrovoľným plnením bez právneho dôvodu voči vlastníkom bytov a za žalovaného 3/).

3.3. K námietke reálneho plnenia služieb žalobcom vlastníkom bytov súd dodal, že ak žalobca reálne zabezpečoval všetku činnosť súvisiacu s výkonom správy bytového domu E. aj za obdobie po 01. júli 2006 a vlastníci prijímali tieto plnenia a žalovaný 3/ žiadnu z týchto činností nerealizoval, tak vlastníkom mohlo byť úplne jedno, kto im poskytuje služby spojené s bývaním, pretože si ich objednali a zaplatili za ne. To, že tak činil žalobca napriek tomu, že zmluva o výkone správy s ním už bola vypovedaná, je jeho dobrovoľnou činnosťou so všetkými následkami. Za stavu, kedy konkurencia zodpovedností z bezdôvodného obohatenia je vylúčená, a za stavu, kedy žalovaní 1/ a 2/ už plnili (peňažné plnenie) novému správcovi (žalovanému 3/), záväzok plniť prešiel na nového správcu (na žalovaného 3/). Teda možno prijať záver, že plnením žalovaných novému správcovi záväzok plniť prešiel na nového správcu, a len tento by sa príp. bezdôvodne obohatil s poukazom na ustanovenie § 454 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“). Avšak tým, že voči nemu je žaloba pre premlčanie právoplatne zamietnutá, nemôže sa žalobca domáhať vydania bezdôvodného obohatenia od žalovaných (vlastníkov bytov).

3.4. K námietkam právneho zástupcu žalobcu ohľadom vykonávania dokazovania súdom okrem iného uviedol, že nevykonával dôkazy, ktoré navrhol žalobca ohľadne preverenia zvolania, priebehu a hlasovania na schôdzi vlastníkov bytov dňa 21. decembra 2005, pretože túto otázku vyriešil súd v konaní sp. zn. 4C/4/2007, ktoré sa právoplatne skončilo 14. apríla 2011. Rovnako súd nevykonával ani ďalšie žalobcom navrhované dôkazy, nakoľko ich vykonanie bolo nadbytočné a nehospodárne a nezmenili by nič na prijatom závere súdu. Právny zástupca súčasne namietal, že súd sa vôbec nezaoberal absolútnou neplatnosťou právneho úkonu - zvolania, priebehu a výsledkov hlasovania na schôdzi vlastníkov bytov dňa 21. decembra 2005, v zmysle § 39 OZ. Súd konštatoval, že v danom prípade vlastníci bytov vykonávali svoje legitímne právo, ktoré im priznáva zákon č. 182/1993 Z. z. Vlastnícke právo je absolútne a v okolnostiach tohto prípadu nemohlo byť limitované vôľou správcu. Vlastníci bytov prejavili vôľu vypovedať zmluvu o výkone správy žalobcovi. Skutočnosť, že výsledok hlasovania schôdze nenaplnil očakávania a predstavy správcu, nemôže znamenať porušenie jeho práv a nemôže ani signalizovať absolútnu neplatnosť tohto právneho úkonu. Súd taktiež nezistil, aby vôľa vlastníkov bytov vypovedať zmluvu správcovi odporovala zákonu alebo ho obchádzala, či by sa priečila dobrým mravom.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

4. Krajský súd na odvolanie žalobcu rozsudkom (druhý v poradí) z 09. decembra 2019 č. k. 8Co/83/2019-494 potvrdil rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny v celom rozsahu a žalovaným priznal nárok voči žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

4.1. Odvolací súd konštatujúc, že odvolanie nie je dôvodné, k odvolacej námietke žalobcu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, ktorú odvolateľ odôvodňuje nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia, odmietol ako nedôvodný argument žalobcu, že oproti stavu vo veci sp. zn. 4C/4/2007 došlo k ďalším zásadným výsluchom ostatných vlastníkov bytov v tomto bloku v iných súdnych konaniach a tiež boli predložené aj ďalšie dovtedy neznáme dokumenty a listiny do ostatných spisov a v tomto konaní súd odmietol dôkazy vykonať. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

4.2. Pokiaľ namieta odvolateľ, že k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces žalobcu došlo aj tým, že súd odmietol vykonať ním navrhnuté dôkazy, odvolací súd nepovažuje túto námietku za dôvodnú. Podľa názoru odvolateľa súd prvej inštancie nevykonával dokazovanie oboznámením so súdnymi spismi, na ktoré poukazuje v odôvodnení napadnutého rozsudku. Podľa jeho názoru mal vykonať dôkazy na pojednávaní v súlade s ustanovením § 188 CSP. Spisy, z ktorých citoval prijaté právne závery neboli pripojené ku konaniu a objektívne nemal možnosť sa k nim vyjadriť. Odvolací súd poukázal, že súd prvej inštancie uviedol, ktoré konkrétne dôkazy vo veci vykonával (bod 17. napadnutého rozsudku). Uviedol, aké skutkové závery z vykonaných dôkazov pre neho vyplynuli. Pokiaľ súd prvej inštancie poukazuje na právne závery prijaté súdom prvej inštancie v konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 4C/4/2007 o právnej otázke týkajúcej sa záveru, že správcou bytového domu, kde sa nachádza byt žalovaných 1/ a 2/, nebol žalobca a vysvetľuje primeraným a odôvodneným postupom svoju akceptáciu predmetnej právnej otázky, neznamená to, že by bol povinný vykonávať dôkazy vykonané už súdom v inom konaní, z ktorého závery prijíma.

4.3. K ďalšej odvolacej námietke o nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd poznamenáva, že relevantná otázka týkajúca sa správcu domu v rozhodnom období pre prejednávanú vec bola súdom správne zodpovedaná. Súdom prvej inštancie s poukazom na závery prijaté v konaní vedenom pod sp. zn. 4C/4/2007 zdôvodňuje dôvody, pre ktoré nie je možné žalobcu považovať za správcu bytového domu. Na dôvazok poukazuje na viaceré rozhodnutia súdov, ktoré prijali rovnaký právny záver. Prijal záver, že žalobca nie je s účinnosťou od 01. júla 2006 správcou daného bytového domu a nie je ním ani v čase vyhlásenia rozsudku. Nemôže sa teda s úspechom domáhať nárokov na plnenia za služby spojené s bývaním od jednotlivých vlastníkov, pretože nie je správcou bytového domu, v ktorom žalovaní 1/ a 2/ bývajú.

4.4. Náležitým spôsobom sa vyrovnáva súd prvej inštancie s názorom žalobcu ohľadom jeho argumentu domáhať sa iným spôsobom možnosti prieskumu rozhodnutí prijatých na schôdzi vlastníkov bytov. Poukazuje správne na ustanovenie § 14 ods. 4 zákona č. 182/1993 Z. z., ktoré je svojou povahou lex specialis, ktoré vylučuje použitie všeobecných právnych prostriedkov. Úprava podľa § 14 ods. 4 zákona č. 182/1993 Z. z. je jediným zákonným spôsobom, ktorým možno napadnúť prijaté rozhodnutia. Žaloba podľa § 14 ods. 4 zákona č. 182/1993 Z. z. musí byť podaná v zákonom stanovenej lehote, ktorá má prekluzívny charakter. Márnym uplynutím prekluzívnej lehoty sú formálne a vecné nedostatky prijatých rozhodnutí konvalidované a v záujme právnej istoty sa tieto rozhodnutia považujú za platné a záväzné. Nie je možné extenzívnym výkladom rozširovať oprávnenie podať žalobu smerujúcu proti rozhodnutiam

prijatým na schôdzi vlastníkov bytov aj na osobu správcu. Zákon totiž nedovoľuje iným osobám ako vlastníkom návrhom podľa ustanovenia § 14 ods. 4 cit. zákona zasahovať do vnútorných pomerov a rozhodnutí prijatých na schôdzi, či zhromaždení vlastníkov.

4.4.1. Základom uvedených úvah podľa názoru súdu prvej inštancie je skutočnosť, že žalobca nie je s účinnosťou od 01. júla 2006 správcom daného bytového domu. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal aj na odôvodnenie prejudiciálnej otázky v konaní sp. zn. 4C/7/2007, kde sa rovnako súd zaoberal otázkou správcovstva bytového domu E. za obdobie od 01. júla 2006. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že spochybnenie hlasovania prehlasovaných vlastníkov bytu patrí výlučne vlastníkom bytov a do ich rozhodnutia „nie je oprávnený zasahovať ani doterajší správca, či prípadne správca nový“ a ani v tomto smere v rámci iných konaní namietat' výsledky schôdze vlastníkov bytov. Žalobca v podanom odvolaní k uvedenému, podľa názoru odvolacieho súdu zásadnému východisku nevznáša relevantné námietky a podľa jeho názoru mal súd prvej inštancie na základe návrhov žalobcu vykonávať dokazovanie smerujúce k objasneniu si platnosti, resp. neplatnosti hlasovania a jeho výsledku o zmene spôsobu výkonu správy. Nemožno sa stotožniť ani so záverom odvolateľa, že ak súd tieto jeho návrhy v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne neanalyzoval, je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné a nezrozumiteľné. Súd prvej inštancie, podľa názoru odvolacieho súdu, svoj celkový záver spočívajúci v tom, že nárok žalobcu proti žalovaným nie je možné priznať v dôsledku nedostatku aktívnej legitímácie, v odôvodnení svojho rozhodnutia náležitým spôsobom odôvodnil a námietky vznesené odvolateľom tento jeho záver nie sú spôsobilé spochybniť.

4.5. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 CSP a podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 262 ods. 2 CSP.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré vyvodzoval z § 421 CSP.

5.1. Dovolateľ namietal prehnane formalistickému a tým nespravodlivému prístupu odvolacieho súdu, koncentrujúceho sa na aplikáciu len jednej normy, ktorá je na prospech len jednej procesnej strany. Súdby podľa neho neposúdili mravnosť konania žalovaných, ktorí jemu neuhradili svoj záväzok, a to ani v rámci jeho vzájomného vysporiadania sa so žalovaným 3/. Za nesprávne právne posúdenie otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie považuje nesprávne právne posúdenie otázky kolízie námietky premlčania s namietaným porušením dobrých mravov, v nadväznosti na porušenie ústavne garantovaného práva vlastníť majetok, a to s dôrazom na konkrétne skutkové okolnosti prípadu a najmä správanie sa samotných žalovaných. Zdôraznil nesprávnu aplikáciu spotrebiteľského práva, ktorá je v rozpore najmä s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 11/2016 a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4Obdo/16/2017, 6Cdo/173/2011. Vyčíta odvolaciemu súdu, že vyhodnotil kolíziu princípu právnej istoty s právom vlastníť majetok, v konkrétnom prípade spočívajúcej v uplatnení námietky premlčania a citlivého posúdenia jej rozporu s dobrými mravmi, čo viedlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu konkrétnej veci. Zdôraznil, že v intenciách prejednávanej veci nebola rešpektovaná judikatúra súdov (poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/1/2017, 1Sž-o-NS/134/2004, 3Sž/4/2014, rozhodnutia ústavného súdu PL. ÚS 49/2015, PL. ÚS 7/96, I. ÚS 243/07, III. ÚS 289/2017 a rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 2253/13).

5.2. Rozhodnutia súdov nižších inštancií považoval za nepreskúmateľné, nakoľko neobsahujú relevantnú reakciu na námietky žalobcu ohľadne aktívnej legitímácie, dobrých mravov a premlčania, interpretácie zákona č. 182/1993 Z. z., ktorá popierala účel a zmysel príslušných zákonných noriem, pričom citovaný zákon je postavený na princípe a zásade kontinuity v poskytovaní služieb; - ak aj dôjde k tvrdenému ukončeniu výkonu správy, tak tento nemôže skončiť, dokiaľ nie je uzavretá platná zmluva s novým správcom; - v prípade týchto dvoch „správcov“ ide o synalagmatické záväzky.

5.3. Namietal, že z pohľadu platnej právnej úpravy treba dôsledne rozlišovať medzi schválením správcu a schválením zmluvy o výkone správy s týmto správcom, pričom súdy sa napriek ním uvádzanej

skutočnosti týmto nezaoberali. Dovolateľ tiež citoval z ďalších rozhodnutí ústavného súdu, týkajúcich sa požiadavky na jasné a zrozumiteľné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Zdôraznil, že všeobecné súdy situáciu nesprávne vyhodnotili a v ich hodnoteniach možno vidieť zreteľne prvok prekvapivosti a arbitrárnosti (rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 388/2018).

5.4. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Žalovaní 1/ a 2/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedli, že dovolanie nie je prípustné, preto navrhli, aby dovolací súd dovolanie podľa § 447 písm. c), d), f) CSP odmietol, alebo v súlade s § 488 CSP zamietol dovolanie a priznal žalovaným náhradu trov dovolacieho konania.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie ako neprípustné treba odmietnuť. Odôvodnenie uvedeného záveru je uvedené v nasledujúcich bodoch.

8. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

9. Najvyšší súd opakovane vyslovil názor, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015).

9.1. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/209/2015, 3Cdo/36/2016, 5Cdo/264/2014, 1Cdo/334/2013). Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/348/2013, 3Cdo/319/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

9.2. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch. Ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky). Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

11. Žalobca v dovolaní výslovne uvádza, že ho podáva podľa § 421 CSP. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

14. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 432 až § 435 CSP.

15. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP).

16. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

17. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávnych a hmotnoprávnych otázok, ktoré pred ním riešili prvoinstančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy

dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP (pozri napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017, 8Cdo/100/2019). Treba zdôrazniť, že úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; zákonodarca túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

18. Žalobca v podanom dovolaní výslovne uvádza, že ide o dovolanie podľa § 421 CSP a v závere konštatuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie trpí početnými vadami v zmysle ustanovenia § 421 CSP a spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Je tak zrejmé, že žalobca odôvodňuje dovolanie nesprávnosťou právneho posúdenia veci odvolacím súdom, právnu otázku, na vyriešení ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, však nijako neformuluje. Namietá síce odklon odvolacieho súdu od dlhodobej a ustálenej rozhodovacej činnosti súdov pri právnom posúdení sporu, ale ním uvádzané rozhodnutia najvyššieho súdu a ústavného súdu sú všeobecného charakteru, bez priameho skutkového a právneho súvisu s prejednávanou vecou, keďže žaloba bola zamietnutá z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

18.1. Vychádzajúc z obsahu dovolania žalobca v skutočnosti vyčítal odvolaciemu súdu predovšetkým nepreskúmateľnosť jeho rozhodnutia a neúplné zistenie skutkového stavu veci. Dovolací súd poznamenáva, že samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, či sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, prípadne kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní žalobou uplatneného nároku, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP a § 432 ods. 2 CSP. Rovnako tiež odôvodnenie dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci nepreskúmateľnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu a absenciou dostatočného zistenia skutkového stavu veci nepredstavuje vymedzenie právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

19. S poukazom na uvedené dovolací súd uzatvára, že v dovolaní nie je dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 až § 435 CSP, a preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia (mutatis mutandis aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/41/2020, 5Cdo/67/2020, 8Cdo/108/2020, 9Cdo/157/2020).

20. Žalovaní 1/ a 2/ boli v dovolacom konaní úspešní, preto im dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 CSP s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.